

Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, ☎ - 221082326 , fax – 221082326, <http://csnmt.fme.vutbr.cz>

Zpravodaj ČSNMT

Číslo 15 – prosinec 2003

Interní materiál určený pro individuální a kolektivní členy ČSNMT

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

na sklonku roku 2003 vám přinášíme letos poslední číslo našeho Zpravodaje. Je věnováno mezinárodnímu veletrhu [MATERIALICA 2003](#), dění v [Czech ASTM Chapter](#) a sekci [Nanovědy a nanomateriály](#) a činnosti [Oborové kontaktní organizace](#) pro průmyslový výzkum a vývoj. Nechybějí ani obvyklé [drobné zprávy](#) a gratulace našim jubilatům.

Uvítáme všechny Vaše připomínky a náměty týkající se obsahu i zpracování těchto Zpravodajů i celkové činnosti společnosti.

Materialica 2003

Česká expozice na mezinárodním veletrhu Materialica 2003 spojeném s veletrhem ProCar, který proběhl v Mnichově od 16. do 18. 9. 2003 byla umístěna v hale B5 mnichovského výstaviště na celkové ploše stánku 98 m². Společné expozice se zúčastnilo 11 vystavovatelů: Asociace inovačního podnikání, Praha; Ceramtec Czech Republic, s.r.o. Šumperk; ČSNMT; Eureka; MBT Metal, s.r.o. Frýdlant nad Ostravicí; Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Praha; Comtes FHT s.r.o. Plzeň; První brněnská strojárna Velká Bíteš a.s., Velká Bíteš; SVUM a.s. Praha; Vysoké učení technické v Brně, Ústav materiálového inženýrství a Výzkumný ústav textilních strojů, Liberec. Jednalo se tak nejpočetnější účast českých vystavovatelů v historii veletrhů Materialica. Výstavba stánku a jeho výtvarné provedení firmou Expo-Consult & Servis Brno bylo tradičně na vysoké úrovni.

Veletrh navštívilo 6200 kvalifikovaných návštěvníků, evidováno bylo 306 vystavovatelů (tedy o 9 méně než loni). Již tradičně je veletrh pořádán současně s konferencí Materials Week, protože tyto dvě akce se navzájem vhodně doplňují. V letošním roce však byla konference specializovaná pouze na keramiku, což poněkud nepříznivě ovlivnilo návštěvnost veletrhu (o 400 návštěvníků méně než v loňském roce) i účast firem, a to zejména z vědeckých institucí.

Czech ASM Chapter

V tomto roce se jako obvykle konalo výroční shromáždění v Hradci nad Moravicí u příležitosti GS ČSNMT a konference Metal 2003. Usnesení, stav členské základny a výbor jsou uvedeny na webovských stránkách <http://csnmt.fme.vutbr.cz/ASM>. Po konzultacích a korespondenčních volbách byl předsedou nového výboru zvolen Otakar Brenner. Ostatní funkce ve výboru nebyly rozděleny. Dalšími členy výboru jsou Prof. Ing. Zdeněk Jonšta, CSc., Prof. Ing. Jiří Klíber, Csc., Ing. Libor Kraus, Doc. Ing. Petr Louda, CSc., Ing. Vladivoj Očenášek, Csc. a Ing. Pavel Stolař, CSc. Po loňském rozhodnutí řídicího výboru ČSNMT, že členové Chapter se budou podílet na zaplacení členských příspěvků 1000 Kč, tj. asi čtvrtiny jejich celkové výše, se počet členů Chapter snížila 31. Podobné opatření přijal výbor i letos.

Nanosekce

V rámci programu mezinárodní konference "NANO 03", která se konala ve dnech 21. - 23. 10. 2003 za účasti 93 účastníků z České republiky, Belgie, USA a Německa, bylo uspořádáno 2. zasedání členů sekce ČSNMT "Nanovědy a nanotechnologie". Jednání bylo otevřené všem zájemcům a zúčastnilo se jej 44 odborníků, z toho 18 registrovaných členů sekce. Jednání byli přítomní i dva zástupci ministerstva průmyslu a obchodu - Ing. Borivoj Čirlič, CSc., předseda Rady programu "Pokrok", v rámci kterého se na MPO realizuje část Národního programu výzkumu a Ing. Miroslav Chlumský, člen Rady programu "Impuls". Dále se zúčastnilo 12 pracovníků z AV ČR, 21 z vysokých škol, 7 zástupců soukromé sféry a 2 zástupci odborných společností (ČSNMT a S-NANOTECH). Jednání řídili členové Řídicího výboru sekce T. Prnka, V. Bouda a J. Švejcar.

V úvodu jednání informoval T. Prnka stručně o současném postavení nanotechnologií ve světě a v ČR. Upozornil zejména na rozvíjející se a nastupující technologie, na nastávající konvergenci vědeckých disciplín, na rostoucí podporu nanotechnologií ve světě a v Evropě, na světový trh s nanoprášky a na nanotechnologie a nanovýrobky, které jsou již v současné době k dispozici. Vybrané fólie z jeho vystoupení se nacházejí v příloze.

V další části svého vystoupení T. Prnka uvedl, že je zaregistrováno přes 100 členů sekce. V roce 2004 budou členové sekce požádáni o placení členského příspěvku do ČSNMT na krytí minimálních nákladů spojených s pravidelným informováním členů a dalších aktivit (člen - 200.- Kč ročně, student či důchodce - 30.- Kč ročně). Zhodnotil úspěchy Řídicího výboru za jeden rok trvání sekce (zejména konference NANO 02 a NANO 03, seminář o výuce nanotechnologií uspořádaný v červnu v Praze na ČVUT-FEL), ale i malou činnost v několika dalších oblastech: terminologie, zahraniční spolupráce, transfer technologií, budování členské základny atd.). Z rozhodnutí vedení ČSNMT se předpokládá reorganizace ŘV.

V. Bouda (ČVUT-FEL Praha) informoval o probíhající anketě, pomocí které se řídicí výbor sekce snaží získat informace o výuce nanotechnologií na českých vysokých školách. Z oslovených fakult podalo informace prozatím 8 fakult. V anketě se bude pokračovat a výsledky budou zveřejněny na web stránce sekce.

P. Šandera (VUT-FSI Brno) upozornil na web stránku sekce (<http://csnmt.fme.vutbr.cz/nano>), kde jsou uveřejňovány aktuální informace. Každý člen i nečlen sekce může požádat o zveřejnění informace, kterou pokládá za důležitou.

B. Čirlič (MPO) informoval o zahájení Národního programu výzkumu na MPO. V rámci tematických a dílčích programů v gesci MPO jsou i klíčové výzkumné směry zaměřené na nanotechnologie. Bližší informace lze nalézt na <http://www.mpo.cz>.

J. Oborný (S-NANOTECH Olomouc) sdělil, že v Olomouci bylo v červnu založeno Sdružení pro nanotechnologie a nanomateriály (S-NANOTECH). Sdružení je napojeno na Univerzitu Palackého v Olomouci a začalo přijímat členy. Je zaměřeno aplikačně a v první etapě se orientuje na olomoucký region. Další informace poskytne J. Oborný, jednatel sdružení: jiri.oborny@post.cz.

J. Chaloupka (BIC Brno) položil dvě otázky: „1. Co je z nanotechnologií vyvíjených u nás aplikovatelné? 2. Jak specifikovat nanotechnologie pro využití v průmyslu?“ a doplnil, že vývoj přístrojů pro nanotechnologie může v Brně založit novou tradici. BIC Brno má zájem napomáhat aplikacím v oblasti nanotechnologií a nanomateriálů.

J. Švejcar (VUT-FSI Brno) otevřel otázku pořádání NANO 04. Převážil názor konferenci uspořádat, nejlépe v listopadu 2004 opět v Brně, a to s mezinárodní účastí.

J. Pokluda (VUT-FSI Brno) navrhl plénu, aby ze zasedání vzešel návrh petice, která by upozornila vládu, resortní úřady, AV ČR a další instituce na rostoucí zájem o nanotechnologie ve světě a malou prioritu této interdisciplinární oblasti v ČR. Návrh byl plénou přijat hlasováním a vypracováním petice byl pověřen Řídicí výbor sekce. T. Prnka doporučil, aby petice byla podána společně se Svazem průmyslu a dopravy.

Mírně krácený zápis pořázený T. Prnkou

Činnost Oborové kontaktní organizace

V rámci činnosti oborové kontaktní organizace byl, ostatně jako každý rok, uspořádán cyklus seminářů věnovaný novinkám v 6. RP ES i připravovaným a zaváděným změnám v legislativě týkající se vědy a výzkumu v ČR. Semináře proběhly postupně v Liberci, Plzni, Brně a Ostravě..

V tomto čísle Zpravodaje se však zaměříme spíše na ediční činnost. Jak jsme vás již informovali několikrát dříve, ČSNMT a Svaz průmyslu a dopravy se stali řešiteli projektů programu MŠMT EUPRO, vyhlášenou na podporu integrace českého výzkumu a vývoje do sítě evropských pracovišť – projekt OK 427 „Oborová kontaktní organizace pro výzkum materiálů a technologií“ a OK 426 „Oborová kontaktní organizace pro průmyslový výzkum a vývoj“. V rámci řešení těchto projektů vydaly obě organizace ve třech řadách celkem patnáct příruček.

První řada obsahující pět titulů vydaných v roce 2000 a 2001 byla věnována 5. RP ES. Pro úplnost si je připomeňme:

- č. 1 – **Rámcové programy EU v oblasti výzkumu a vývoje – základní informace**, 10/2000
- č. 2 – **Příručka pro hodnocení návrhů projektů**, 10/2000
- č. 3 – **Vzorová smlouva pro výzkumné projekty EU**, 10/2000
- č. 4 – **Vzorová konsorcionální smlouva**, 7/2001
- č. 5 - T. Prnka: **Výzkum nanotechnologií a nanomateriálů v Evropě a USA**, 7/2001

Druhá řada zahrnuje doposud pět příruček věnovaných 6. RP ES.

č. 1 – **Šestý rámcový program evropského výzkumu – Základní informace**, 11/2001. Publikace obsahuje informace o základních principech 6. rámcového programu, včetně programu EUROATOM a dokument o uplatnění článku 169 Smlouvy o ES (příloha I). V příloze II je uvedeno stanovisko České republiky k novému rámcovému programu a evropskému výzkumnému prostoru (tzv. Poziční dokument). v příloze II. je pro lepší

orientaci čtenářů uveden přehled názvů prioritních oblastí výzkumu specifického programu „Integrace a posílení Evropského výzkumného prostoru“.

č. 2 – **Pravidla účasti podniků, výzkumných center a vysokých škol v 6. Rámcovém programu Evropského společenství a pravidla pro rozšiřování výsledků tohoto programu**, 11/2001. Usnesení COM (2001) 500 výsledný návrh z 10.9. 2001.

č. 3 – **Pravidla účasti podniků, výzkumných center a vysokých škol na realizaci 6. Rámcového programu Evropského společenství a pravidla pro rozšiřování výsledků tohoto programu**, 5/2003.

č. 4 – **Vzor hlavní smlouvy pro projekty 6. Rámcového programu evropského výzkumu – Příklad konsorcionální smlouvy**, 8/2003. Příručka obsahuje překlady dvou významných dokumentů 6. Rámcového programu – Návrhu Hlavní smlouvy mezi EU a koordinátorem projektu a příkladu konsorcionální smlouvy mezi členy řešitelského konsorcia.

č. 5 – **Investice do výzkumu“ Akční plán pro Evropu**, 6/2003. Překlad dokumentu Evropské komise COM (2003) 226. Evropská rada na svém jarním zasedání v roce 2003

schválila tzv. Lisabonskou strategii, podle které se má Evropa do roku 2003 stát hospodářským prostorem s nejvyšší konkurenceschopností a dynamikou na světě založeným na znalostech. Na jarním zasedání v roce 2002 v Barceloně byl schválen záměr, aby výdaje na výzkum a vývoj v Evropě dosáhly do roku 2010 úrovně 3 % HDP. Jde o velice náročný úkol, který bez přijetí mimořádných opatření a společného úsilí Unie a všech členských států nemůže být splněn. Předkládaný dokument Evropské komise je takovým konkrétním dokumentem, který popisuje opatření, která jsou nezbytná pro vytvoření silné základny veřejného výzkumu.

Třetí řada obsahuje doposud pět příruček věnovaných inovacím v Evropské unii.

a. 1 – T. Hrnka, F. Hranek a K. Šterlink: **Evropská unie a inovace**, 9/2002. V příručce je popsán historický vývoj podpory inovace v Evropské unii, který vyústil ve formulaci inovační politiky EU v roce 2000. Součástí příručky je překlad dokumentu „Inovace v ekonomice založené na poznání“ (COM (2000) 567), kterým byla stanovena inovační politika EU na období do roku 2006. Další přílohou je překlad „Inovačního zpravodaje 2001“ (SEC (2001) 1414).

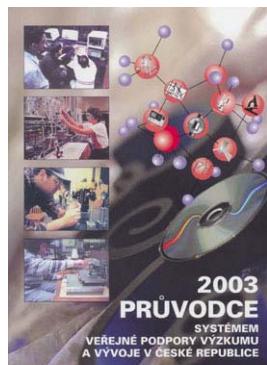
č. 2 – **Inovační politika v Evropě v letech 2000 a 2001**, 10/2002. Publikace zahrnuje překlady tří významných dokumentů, z nichž jednoznačně vyplývá význam inovací pro ekonomický rozvoj a zvýšení zaměstnanosti a rozmanité úsilí členských států EU při podpoře inovací a inovačního podnikání. První dva dokumenty „Inovační politika v Evropě 2000“ a „Inovační politika v Evropě 2001“ pocházejí z databáze TrendChart. Třetí dokument obsahuje sdělení Komise EU Radě Evropy a Evropskému parlamentu, ve kterém se upozorňuje na nedostatečnou produktivitu práce v EU, což ohrožuje splnění cílů Lisabonské strategie.

č. 3 – **Evropský inovační zpravodaj 2002**, 3/2003

č. 4 – T. Prnka, F. Hronek a K. Šperlink: **Evropská unie a inovace**, 6/2003. Jedná se o druhé aktualizované vydání.

č. 5 – **Podnikání v Evropě – Zelená kniha**, 6/2003

Pro úplnost ještě můžeme připomenout další vydavatelský počín ČSNMT, a to „**Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje ČR 2003**“ zpracovaný T. Prnkou, K. Šperlinkem a P. Křenkem v rámci řešení projektu MŠMT ME 281, program Kontakt ve spolupráci s Fraunhofer Institut für Systemtechnik und Innovationsforschung, Karlsruhe, SRN. Jedná se již o páté vydání „Průvodce“. První vydání v roce 1999 bylo přijato s velkým zájmem, neboť poprvé byly v jedné publikaci shromážděny podrobné informace o téměř všech programech státní podpory výzkumu a vývoje v České republice a podpory mezinárodní spolupráce a ve výzkumu a vývoji. „Průvodce 2003“ byl sestaven z veřejně dostupných údajů a materiálů, jež poskytla Rada vlády pro výzkum a vývoj i jednotliví správci rozpočtových kapitol státního rozpočtu. Jeho hlavním cílem je poskytnout široké veřejnosti informace o možnostech a způsobech získání státní podpory účastí ve veřejných soutěžích. Publikace je vydána i ve formě CD – ROM a jev plném znění uvedena i na WWW – stránce ČSNMT.

Popisované příručky je možné (pokud již nebyly rozebrány) získat v sídle ČSNMT.

Drobné zprávy

- ❖ Nejčerstvější informace naleznete na naší [www stránce](http://csnmt.fme.vutbr.cz) na adrese: <http://csnmt.fme.vutbr.cz>.
- 1. Dne 18.6. 2003 proběhlo na VUT v Brně 57. zasedání řídicího výboru ČSNMT. Na programu jednání bylo zejména zhodnocení průběhu a výsledku GS ČSNMT, rozdělení oblastí působení jednotlivých členů, příprava konference EUROMAT 2005 a zajištění akce MATERIALICA 2003.
- ❖ Další jednání řídicího výboru ČSNMT se uskutečnilo 21.7. 2003 v Praze na ČVUT. Pozornost byla soustředěna na přípravu konference EUROMAT 2005 v Praze a činnost Centra nových materiálů a technologií.
- ❖ 59. jednání řídicího výboru se uskutečnilo ve sklípku Turhandl v Hustpečích 6.10. 2003 a věnovalo se zejména mezinárodní spolupráci.
- ❖ 60. jednání řídicího výboru ČSNMT se konalo ve na děkanátu FS, ČVUT v Praze 7.11. 2003. Bylo zaměřeno na přípravu konference EUROMAT 2005 a činnost Centra nových materiálů a technologií.
- ❖ Příští číslo Zpravodaje vyjde v únoru 2004 a bude zaměřeno hlavně na výsledky jednání o spolupráci s americkou materiálovou společností SAMPE a na přípravy mezinárodní konference EUROMAT 2005 v Praze.
- ❖ Změnili jste odborné zaměření, zaměstnavatele, telefon, fax, e-mail ... informujte nás, prosím (kontakt – Josef Kasl, tel. 378134670, fax 378133889, e-mail – josef.kasl@skoda.cz).

Životní jubilea našich členů

V průběhu září až prosince roku 2003 oslavili či oslaví významná životní jubilea tito naši členové:

50

Ing. Jaroslav Bystrianský, CSc.
Ing. Mojmír Valach, CSc.

60

Doc. Ing. Bohumil Pacal, CSc.
Prof. Ing. Jaroslav Purmanský, DrSc.
Ing. Jiří Smolík, CSc.
Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.

65

Doc. Ing. Vlastimil Brožek, DrSc.

70

Ing. Vlastimil Baláček
Prof. Ing. Jaroslav Exner, CSc.

75

Prof. Ing. Lumír Kuchař, DrSc., Dr.h.c.

80

Prof. Ing. Vladimír Sedláček, DrSc.

Upřímně gratulujeme a přejeme vše nejlepší.

S využitím materiálů členů řídicího výboru ČSNMT Zpravodaj sestavil Josef Kasl

HEZKÉ PROŽITÍ VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ

A

ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK 2004

PŘEJE VŠEM ČLENŮM ČSNMT

ŘÍDÍCÍ VÝBOR